

SECTION 2

PEDAGOGICAL SCIENCES

УДК 37 (092) (82)

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

ТУКУМАНСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГІ

Після еміграції з Іспанії восени 1936 року педагог Лоренсо Лузуріага (Lorenzo Luzuriaga Medina) (1889–1959) перебував головним чином у Глазго, проте дедалі більше він схилився до думки залишити Європейську частину світу та перебратися до Південної Америки. Аргентина була обрана педагогом не випадково, адже його запрошували працювати різні аргентинські університети.

1939 року родина Лузуріаги прибула в Сан-Мігель-де-Тукуман. У Національному університеті Тукуману на факультеті філософії і словесності (кафедра загальної педагогіки) Лоренсо Лузуріага викладав педагогіку до 1944 року [1, с. 683].

Більшість монографічних праць із педагогіки були написані Лоренсо Лузуріагою в "аргентинський" період освітянської діяльності (1939–1959). Кілька значимих педагогічних праць були видані в Тукумані, зокрема, "Сучасна педагогіка" (1942) [2], "Нове виховання" (1943) [4], "Початкова і середня освіта Аргентини в порівнянні з іншими країнами" (1942) [5].

Питання компаративно-педагогічного характеру хвилювали Лоренсо Лузуріагу зі студентських років. В аргентинській еміграції він продовжив улюблені компаративно-педагогічні студії. Свідченням цього стала оригінальна публікація – "Початкова і середня освіта Аргентини в порівнянні з іншими країнами", видана в Інституті педагогічних досліджень Національного університету Тукуману 1942 року.

У передмові Лоренсо Лузуріага зазначив, що створити працю йому допомогли студентки факультету філософії і словесності – сеньйорити Х. Састре (Josefa Margarita Sastre), М. Даппе (Maria Elena Dappe), М. О'Фаррель (Mary Lilian O'Farrell), М. Валентье (Maria Eugenia Valentie) [5, с. 8].

У дослідженні стверджувалося: "Аргентина має найбільшу кількість початкових шкіл у світі, враховуючи приватні школи, якщо брати цю кількість пропорційно населення країни" [5, с. 11].

За наведеними Лоренсо Лузуріагою даними, в Аргентині на початку 1940-х років за сумарною кількістю початкових шкіл і шкіл підготовки вчителів початкового навчання на 10 тисяч жителів приходилося 54,5 освітні інституції (на 13518239 населення – 73742 школи, з яких – 67305 державних і 6437 приватних), у той час, як у США цей показник становив 51,8; у Великій Британії – 41,7; у Бельгії – 41,4; у Німеччині – 28,2; у Чилі – 25,6 і т. д. [5, с. 11–12].

Разом із тим, за кількістю закладів середньої освіти Аргентина мала набагато нижчі показники. Наприклад, на 100 тисяч жителів у США приходилося 22,34

одиниць середніх шкіл; у Новій Зеландії – 13,73; у Данії – 9,54; у Чилі – 5,79; на Кубі – 2,57; а в Аргентині – лише 1,72. Щоправда, цей показник був вищим за показник Сальвадору (1,56); Нікарагуа (1,42); Панами (1,28); Мексики (0,73); Еквадору (0,31) і т. д. [5, с. 23].

У монографії "Сучасна педагогіка", що в подальшому вдосконалювалася автором і багаторазово перевидавалася у буенос-айреському видавництві Лосада (1947, 1951, 1957 роки – перевидання лише за життя автора), з яким Лоренсо Лузуріага співпрацював у 1940–1950-х роках, він здійснював теоретичний аналіз провідних напрямів модерної педагогіки – індивідуалістичної, психологічної, діяльнісної, філософської та інших. Фактично це була перша потужна спроба іспано-аргентинського освітянина системно представити вектори розвитку тогочасної світової педагогіки.

На переконання Лоренсо Лузуріаги, модерна педагогіка з усіма її векторами спирається на дві фундаментальні концепції про виховання: особистісну (суб'єктивістську) з акцентуванням на розвитку вихованця та надперсональну (об'єктивістську), цілі якої виходять за межі виховання. Перша концепція є основою для індивідуалістичної і психологічної педагогіки, а інша – для соціальної та філософської [3, с. 13–14].

"Індивідуалістична педагогіка сягає витоків в епоху Ренесансу, коли руйнувався замкнений середньовічний світ виховання і визнавалася субстанційна цінність людської індивідуальності", – пояснював Лоренсо Лузуріага [3, с. 17].

Психологічна педагогіка вийшла з визнання індивідуальності в епоху Гуманізму. На науковий шлях вона стала завдяки педагогічному вченню Й. Гербарта [3, с. 30].

Соціальна педагогіка, хоча і вийшла з античної філософії, як самостійна теорія розвинулася в сучасності [3, с. 72].

Філософська педагогіка є продовженням філософсько-педагогічної традиції межі XVIII – XIX століть. Найбільшого поширення вона набула в Німеччині. Сучасні її напрями – ідеалістична педагогіка; духовно-наукова; культурна; педагогіка цінностей тощо [3, с. 105].

Список літератури

1. Cotelo Guerra M. Maria Luisa Navarro. Vida y obra. Historia de una profesion docente en el movimiento renovador español (1885–1948). Tesis doctoral. Universidade Da Coruña, 2023. 908 p.
2. Luzuriaga L. La pedagogia contemporanea. Tucuman : Universidad Nacional de Tucuman, 1942. 111 p.
3. Luzuriaga L. La pedagogia contemporanea. Buenos Aires : Losada, S. A., 1963. 151 p.
4. Luzuriaga L. La educacion nueva. Tucuman : Universidad Nacional de Tucuman, 1943. 162 p.
5. Luzuriaga L. La enseñanza primaria y secundaria argentina comparada con la de otros paises. San Miguel de Tucuman : Universidad Nacional de Tucuman, 1942. 33 p.